

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Crisa continuă.

Sibiu, 22 Iunie n.

E trecută săptămâna de când guvernul presidat de domnul Széll și-a dat demisiunea, și încă n'avem guvern nou pentru a 'i ocupa locul.

Mai mult, nu e aflată încă nici persoana potrivită, care ar fi în stare să formeze un cabinet nou, cu șanse sigure de a dispune de o majoritate parlamentară. Pentru că procesul de descompunere s'a estins acum și asupra partidului liberal, odinioară compact și unitar, puternic ca o stâncă de granit.

Astăzi sunt trei fracțiuni în acest partid: vechii liberali, conduși de contele Tisza István și de principiile acestuia de a se face ordine în parlament cu puterea, răspunzându-se la actele de violență ale opoziției tot cu acte de violență, apoi grupul condus de contele Andrássy Gyula, care e pentru o procedură mai domolă față de opoziție, și în fine apponyistii, vechii partizani ai presidentului dietei, cari sunt pentru intrarea în tocmeli cu opoziția și pentru acordarea unor concesiuni, cât de cât mulțumitoare pentru opoziție.

Ori din care grupare va fi luat deci viitorul ministru-president ungar, va afla pe celelalte două grupări în contra sa, ori în cazul cel mai bun, nu pe lângă sine. Și aici zace greutatea formării guvernului.

Singurul om care ar pute să facă de nou închiegarea partidului liberal ar fi dl Széll, care însă a declarat, că la nici un cas nu se mai supune sarcinei formării unui nou cabinet, și zilele trecute s'a și mutat din palatul în care 'și are locuința șeful guvernului ungar.

În încurcătura aceasta, la sfaturile primite de la ministrul de honoară Fejérváry, Maiestatea Sa a chemat Sâmbătă la Viena pe banul Croației, contele Khuen-Héderváry, pentru a 'l consulta. A chemat și pe alți bărbați ma-

giari de stat, ca pe contele Csáky Albin, contele Szapáry Gyula, contele Andrássy, dar' ca serios candidat la presidenția guvernului ungar pare a fi considerat numai banul Croației, care sosind la Viena a conferat mult cu baronul Fejérváry și cu ministrul comun de finanțe Kállay înainte de a fi fost primit în audiență din partea Monarchului, ear' după audiența a avut earăși întrevederi lungi cu ministrul de externe Goluchowski și cu Kállay, ministrul comun de finanțe.

Contele Khuen-Héderváry, în cas că ar fi însărcinat cu formarea cabinetului, s'ar pute răzima numai pe grupul vechilor liberali, pentru că venirea sa la putere încă ar însemna, că Coróna nu e dispusă să facă nici un fel de concesiune. Vechii liberali însă nu mai formază majoritatea în parlament, și astfel, un guvern presidat de contele Khuen-Héderváry va pute să aibă sârteea celui presidat de contele Tisza István, să mără adevăd înainte de naștere.

Temerea e mare deci, că Coróna, vădând că pe cale constituțională nu-și pôte avé guvernul seu responsabil, va recurge la folosirea altor drepturi pe cari le are. De aceea, membrii partidului liberal au început să facă ei de ei închiegarea partidului, pentru a asigura majoritatea parlamentară pe séma guvernului ce vine. Au ținut Sâmbătă conferență, la care au luat parte 94 deputați dietali. Toți s'au obligat a sprijini ori-ce guvern, fără privire la persoane, dacă stă pe bazele împăcării de la 1867 și promite, că va respecta legea. Conferența a fost presidată de Hieronimy. După conferență și-au mai anunțat în scris aderența la concludul luat 15 deputați, și este speranță că se vor mai reîntorci la matcă și alții, formând astfel o majoritate liberală, capabilă de a ține guvernul la putere.

Va succede? Are să se vadă în curând. De astădată tot ce putem înregistra este, că încă n'avem guvern, și că crisa continuă.

De la conferențele învățătorești.

(Discursul rostit de Dr. I. Blaga la deschiderea conferențelor învățătorești din cercul Sebeșului în 7 Maiu a. c. în Alba-Iulia.

Mă bucur, că earăși vă vâd întruniți în conferențele învățătorești anuale.

Sunt încredințat, că eu mine împreună vă bucurați și dvăstră, că vi-s'a prilejit earăși această întrunire.

Nu se rostesc cuvinte gôle, când se ac-centuează, că conferențele învățătorești sunt ocațiuni de la cari vă puteți însuși frumoșe cunoștințe întru luminarea minții și puteți absorbi însuflețire întru întărirea dorului de muncă, în folosul misiunii, căreia vi-ați consacrat viața dvăstră.

Eu vă pot mărturisii, că în cât mă privește pe mine, în adevăr mi-am luat și eu partea bună de la aceste conferențe, în folosul carierei mele. Asupra multor chestiuni pedagogice, în urma faptului că mi-s'a dat îndemnul și ocaziunea de a le pune în examinare mai de-aprope, mi-s'a delăturat vîlul ce le acoperia, și azi le vâd și eu mai clar de cum le vedeam mai înainte.

Asemenea lucru a trebuit să se petreacă se înțelege, și cu dvăstră, cu aceia cari ați petrecut cu atențiune tot ce s'a discutat și deslușit în aceste conferențe.

Indreptarea și progresul în știință și cultura pedagogică sporesc încet, dar' de urmat, trebuie să urmeze, dacă ne dăm silință.

Și de astădată, în durata conferențelor, vom pune în examinare mai multe principii și proceduri atingătoare de problema învățătorească. Dar' îmi țin de datorință a vă atrage atențiunea, cu această ocaziune, asupra unei probleme, ce socotesc că nu se aprofundază destul de bine în școala noastră, și asupra căreia știu că nu se stăruiește cu solitudinea recerută.

Școala ideală a școlii este: să desvôlte caractere morale și suflete luminate și instruite. Fără îndoială, rezultatul de natură educativă este de mai mare preț și folos, din punctul de vedere al rostului vieții omenești, de cât celelalte rezultate ce se mai dobândesc în școală, cu ajutorul instrucției.

Ce putem aștepta să ne realizeze școala în privința educativă?

La tot cazul suntem îndreptățiți a aștepta, că școala să desvôlte și întărească în ti-

neret simțămintele de simpatie, de cinste, de dreptate și de exactitate. În direcțiunea această ar trebui să se stăruiește în școală cu mult mai mult și cu mai rigorosă consecuență de cum se stăruiește în realitate. Cine ar îndrăzni să afirme, că în privința aceasta nu e foarte mult de dorit în viața poporului nostru? Cine nu ar admite, că din cauza lipsei de simțăminte ce privesc dreptatea, exactitatea și împlinirea datorinței, poporul însuși, dar' apoi și mai mult puterea de viață și valorare a nămolului nostru trebuie să sufere la tot momentul?

Cred, că pot fi dispensat a ilustra afirmările acestea. E destul, cred, să amintesc chestiunea, căci sigur, experiența ce o aveți în privința aceasta, vă oferă îndată înaintea sufletului dvăstră destule dovezi triste.

Ce simțăminte și cultură se găsesc la poporul nostru în ce privește viața umanitară și națională? Și în privința aceasta n'as voi să mi-se răspundă cu frase gôle, numai în vag.

Câți din țeranii nostri sunt, să întreb, membri la vre-o societate de binefacere culturală ori națională?

Ei, suntem milioane, noi Românii!

E putere și valoare, adevărat, unde se numără cu milioanele! Dar' milioanele de oameni, ca să fie de valoare adevărat mare și superioară, trebuie să fie regulate și înaintea de toate să fie contopite în o așa unitate de simțăminte și voințe, în cât toți să trăiescă în conștiința că sârtea unora le este legată de a altora!

Prin ce este legat sufletește poporul nostru?

Prin conștiința vagă, că e Român.

Conștiința trebuie desvoltată și lărgită.

Și pentru noi Românii această problemă constituie o chestiune de viață. Noi n'avem, ca alte nămurii, clasă cultă și bogată, numără și puternică, ca să se resfrângă de aci, la ori-ce ocaziune, puterea de valorare asupra masei întregi a poporului. La noi, ca la nici un alt neam, puterea de valorare e în-înșăși puterea inherentă masei poporului!

Iată deci că e de mare trebuință pentru țaria nămolului nostru, ca învățătorii, ca luminători ai poporului, să 'și îndrepte toate puterile minții și inimei lor, în școală și afară de școală, întru a trezi și desvolta în tinere-

FOIȘORĂ

Vieța și activitatea sfântului Atanasie!

După Ios. Fisch, de Octavian Mureșan.
(Urmare).

La provocarea împăratului episcopii ariani trimiseră la Constantinopol o deputație din mijlocul lor, ear' pe cei catolici îi reținură. Deputația aici în contra lui Atanasie nu mai pși cu acușele aduse în Tyrus, ci cu una nouă: că el ar fi amenințat, de a împedea aducerea grânelor din Egipt în Constantinopol, locul predilect al lui Constantin. Atanasie respinse acușă această cu dispreț și declară, că pentru o astfel de interpretare nici nu ar avé puterea necesară; atunci pși înainte Eusebiu din Nicomedia, care încă se afla în deputație și declară cu voce obraznică, că Atanasie ar fi bogat și puternic, și această i-ar sta în putere. Atunci Constantin nu mai ascultă la vorbele lui Atanasie, ci îl exilă în Trier în Gallia.

În exilul seu, în Trier, a fost primit Atanasie de episcopul de acolo Maximin pretinește și a fost tratat din partea cesarului Constantin-cel-tinăr, cu onoare și a fost bogat provădut cu tot ce 'i era de lipsă pentru traiu.

Episcopii ariani din Tyrus merseră la Ierusalim la un sinod și hotărîră reîntorcerea lui Arie, dar' el (Arie) reîntorcându-se produse turburări nouă. De aceea a fost chemat din partea împăratului la Constantinopol. Acolo, în contra voinței patriarhului Alecsandru voiau să 'l introducă în biserică, dar' murî pe neașteptate, în presera zilei hotărîte.

La 22 Maiu 337 muri împăratul Constantin. Dintră fiu sei cei trei, cari își împărțiră imperiul roman, Constantin-cel-tinăr primi Gallia. Acesta retrimise pe Atanasie cu daruri înderēt la Alexandria, unde după un exil de 2 ani a fost primit de popor și cler cu mare bucurie. Cu atât mai nemulțămîți erau Arianii cu reîntorcerea lui. Tote le cercară să 'l răstôrne, și nu voiau să recunoscă nici-de-cum, că procedura sinodului din Tyrus față cu Atanasie a fost nedreptă. În plânsorea adresată celor 3 împărați pe lângă acușele cele vechi mai adăuseră altele nouă. Unele decapitări și exiluri făcute din porunca prefectului, în absența lui Atanasie, le puseră în cărcă lui Atanasie. Pe lângă aceea ar fi mănecat bani pentru bucate cari erau destinate a se împărți văduvelor și săracilor. Constantin și Constans nu dădură acestor acușe nici o atențiune. La curtea lui Constantin succese însă Arianilor să-și căș-

tige o mare influență, ba chiar să atragă pe Constantin pe partea lor. După alungarea patriarhului Pavel, patriarh al Constantinopolului fu numit episcopul Eusebiu din Nicomedia, care cu totă puterea luera pentru interesele Arianilor. În Antiochia se întâlni cu mai mulți episcopi, cari erau de partidul seu, și aici a numit episcop în Alexandria pe un preot arian cu numele Pistus. Tot-odată trimiseră o solie la papa Iuliu în Roma, ca să 'l atragă și pe el pe partea lor.

În fața acestor acțiuni ale Arianilor, Atanasie încă nu stătă cu mâinile în sîn. El trimise și din partea sa o solie la Iuliu, care solie clarifică pe Iuliu despre persoana lui Pistus, care nu numai că era partisan de al lui Arie, ci a fost sfințit întru preot de un episcop arian, care episcop a fost declarat de depus în sinodul ținut la Nicea. Ca să împace spiritele, Iuliu propuse un sinod în orice loc pentru cercetarea cauzei.

În loc să primescă această propunere, Eusebianii aflară de bine să țină un sinod în Antiochia la anul 339. În fața împăratului Constantin a fost judecată aici cauza lui Atanasie, și verdictul a fost, după cum pe basa celor amintite aici că se putea altcum, că Atanasie a fost declarat depus din scaunul seu. Acest verdict și 'l basau ei cu deo-

sebie pe împrejurarea, că Atanasie, cu toate că a fost depus de un sinod, și-a reocupat earăși scaunul fără a fi fost aședat din nou de un sinod. Apoi efeptură alegerea noului episcop deore-ce pe Pistus nu voiau să 'l mai recunoscă de episcop ales. Un anumit Eusebiu din Edessa refuză onorea și se făcu episcop în Emesa. Alegând pe Gregoriu din Capadochia, acesta declară, că primește demnitatea de episcop. El a mers în Alexandria și s'a aședat în scaunul de episcop la anul 339 în 22 Martie, ear' urmarea acesteia a fost o sumedenie de scene îngrozitoare și fapte volnice. La porunca prefectului Philagrii biserica era plină de păgâni și de Jidovi, cari maltratau poporul creștin și sâvârșiau faptele cele mai scârbôse. Atanasie scăpă de prigonirile acestea numai prin fugă. El se duse la papa Iuliu în Roma. Aici își trimise și Gregoriu delegații sei. Iuliu invită pe Eusebianii la un sinod în Roma, unde să se cerceteze cauza lui Atanasie. Dar' la acesta nu se învoiră nici Eusebianii și nici Gregoriu. Ei trimiseră lui Iuliu o scrisoare, în care spuneau, că cauza lui Atanasie s'a cercetat și hotărît în sinodul din Antiochia, apoi, că ei pe termenul fixat nu pot fi în Roma și ar fi reținuți de resbelul cu Perșii. Sinodul hotărît s'a ținut totuși. După-ce acest sinod

tul concreț lor simțăminte de cinste, de exactitate, de dreptate și de simpatie. Vor influența în direcțiunea acestă prin pildă vie, cât și prin conducerea învățământului școlar.

Pilda vie e o putere sigură menită a realiza folose bune pe acest teren.

De însemnată importanță, sub acest raport, e și constituirea școlărilor în societăți spre a se deprinde încă din școală a lucra în vederea realizării scopurilor ideale, urmărite chiar de școală.

La nici un cas se nu se întrelase apoi mijlocul eficace, ce ni-l oferă învățământul, prin obiectele sale. Tote obiectele de învățământ se fie tractate și întrebuințate în acest scop. În vederea îndeplinirii acestei probleme trebuie să se propună cu mare băgare de seamă mai ales *limba maternă și aritmetica*. Învățarea acestor obiecte, de natură abstractă, dacă nu se urmăzează prin o procedură metodică de tot îngrijită a învățătorului, poate foarte ușor destrăbăla spiritul, determinându-l a lucra superficial și neonest. Condușă însă învățarea cu pricepere și băgare de seamă, aceste studii sunt tocmai chimate, mai mult de cât toate celelalte, a desvolta puterea logică și puterea morală a spiritului și a l'îndruma pe calea binelui și adevărului.

De ce valoare și putere educativă pot fi apoi *compozițiile*, pentru cari tocmai aceste două obiecte de învățământ, limba maternă și aritmetica, ofer și materia și privilegiul? Da, prin pensele ce se dau să se lucreze în școală, dacă sunt bine, cu pricepere și cu mare băgare de seamă conduse, se poate deprinde, cu succes, tineretul școlar la ordine, cinste, hărnicie și exactitate. Dar' dacă compozițiile nu sunt bine conduse, ele pot produce cea mai stricăcioasă conturbare în conștiința morală și neglijență în elevi. Da, căci dacă îi dai ocaziune școlariului să tot înșele, să fure, să-și negligeze datorința, ceea ce în adevăr se întâmplă în cazul când nu este supravegheat și condus bine la facerea compozițiilor, fructele acelor deprinderi și-le va apropria pentru viața sa. Iată deci că și școala însăși sub conducerea învățătorului poate să deprindă pe școlar la furtișag, falsitate, minciună și alte rele.

Am acordat conferinței de acum ocaziunea de a se ocupa mai de aproape de această chestiune. Însărcinam, deja din anul trecut, pe unii dintre membrii conferinței să studieze *problema compozițiilor și modul lor de corectare*, în școlile populare, și a prezenta acum un raport.

Cu această ocaziune dați-mi voie a vă conjura, ca să faceți tot ce se poate, să vă încordați toate puterile, a urma pe căile cele mai bune la predarea învățământului și a cânta să dobândiți toate folosele bune ale aceluia. Tote procedurile, ce urmați în școală, să fie cele arătate de pedagogie, pentru-ca tot ce se învață să se învețe cu pricepere deplină, cu succes. În scopul acesta trebuie să cetiți cărțile cele bune, ce ne-a pus la dispoziție dascălii mai mari, mai învățați. Vă recomand pentru acest scop, cu toată căldura, următoarele cărți *românești*, de cari poate nu aveți cunoștință:

declară pe Atanasie nevinovat, și l'primi earăși în biserică, Iuliu într'o circulară sinodală declară învinuirile și hotărârile Eusebianilor de nebasate, aruncă în fața Eusebianilor abuzurile lor și cu deosebire lui Gregoriu îi impută faptele volnice făcute cu ocaziunea așezării sale în scaunul episcopesc; îi îndemnă, să fie pe pace, și le aducea aminte, că au să deie seamă odată despre acestea înaintea lui Dumnezeu.

Intrăceea însă cădu Constantin în o luptă contra fratelui său Constans, care deveni stăpân preste întreg apusul. Atanasie se bucura și de stima și favoarea acestui împărat. Când se afla Constans în Milano, chitămă și pe Atanasie la el, ca să se sfătuiască împreună cu el și cu ceilalți episcopi pentru turburările iscate în biserică. Episcopii înduplecară pe Constans, ca în înțelegerii cu fratele său Constantin să convoce un sinod general pentru aplanarea turburărilor. Acest sinod se ținu în anul 343 în *Sardica* (Sofia, în Bulgaria). Când însă observă Eusebianii că au șanse puține pentru reușita lor, făcură dificultăți. Ei pretindeau, ca Atanasie și Marcellus să nu potă lua parte la sinod, deore-ce au fost deja de mai înainte declarați depuși. Acesta pretensiune

1. *Metodica matematicilor*, cuprinzând teoria și planurile complete ale tuturor lecțiilor de învățământ primar, de: D. Constantinescu, I. Ciocărlie și I. I. Teodor, apărută în editura Societății revistei Convorbiri Didactice, București, Str. Mântuleasa nr. 11 (787 pag., cu 6 lei).

2. *Metodica limbei românești*, de A. Lupu Antonescu, M. Nicolescu și I. Ciocărlie, cuprinzând lecțiunile din limba românească, apărută în editura librăriei Steinberg, București Str. Șelari Nr. 3. (520 pag., cu 5 lei) carte care o recomandam altcum și acum 3 ani.

M'am ocupat mai deaprobe de aceste cărți și vă pot comunica deci din cunoștința-mi proprie, că ele sunt de cea mai netăgăduită valoare și de o necesitate imperioasă pentru învățători. Prima am dat-o spre conducere în instrucția unei mame, care avea să și învețe o fetiță, și sunt în stare a vă arăta că cu toate că acea femeie nu se preocupase nici odată până acum de chestii de instrucție, pe lângă unele deslușiri ce i-am dat ea a realizat cel mai frumos rezultat. De metodica limbei românești am avut însumi ocaziune a mă servi în o școală primară. Sunt încredințat că având aceste cărți și întrebuințându-le drept ajutoare în instrucție, dvăstre veți aduce bune folose cauzei școlare. Din acest gând pornind vă declar, că e de osândit acel învățătoriu, care nu și-le procură.

Vă mai recomand și: *Didactica specială*, de I. Ciocărlie, în care pe lângă teorie se află și câte două lecții practice, model, din fie-care obiect de învățământ (168 pag., 2 lei 50 b.)

Cărțile acestea le puteți procura mai bine prin librăria arhidieceșană din Sibiu.

Cu acestea declar sesiunea conferențelor de acum deschisă.

Alegerea Regelui Petru al Sârbiei.

Despre alegerea, întâmplată cu unanimitate de voturi, a principelui Petru Carageorgevici de rege al Sârbiei, alesul a fost încunoștințat prin următoarea telegramă ce i-a fost adresată din partea presidentului adunării naționale electorale:

„Principelui Petru Carageorgevici, Geneva. Reprezentanța națională a poporului din regatul Sârbiei V'a ales în unanimitate și cu entuziasm rege al Sârbiei. Prezenția are distinsa onoare să Vă exprime felicitările sale cele mai călduroase și entusiaste.”

Guvernul provisoriu sârbesc earăși i-a trimis prin presidentul consiliului de miniștri Avacumovici următoarea telegramă:

„Reprezentanța națională a poporului, în adunarea generală ținută astăzi V'a ales rege al Sârbiei. Deodată cu această comunicare, guvernul sârbesc are onoare să Vă exprime cele mai profunde felicitări, cu dorința, ca patria noastră, sub conducerea nepotului gloriosului Carageorgevici, primul liberator al Sârbiei, să aibă un viitor fericit și glorios.”

a lor a fost însă respinsă, ei părăsiră Sardia și ținură un alt sinod în Philippopolis. Sinodul din Sardica cercetă cauza lui Atanasie, declară că Atanasie, Marcellus și alți episcopi depuși de Ariani nu erau vinovați, și escomunică mai mulți episcopi ariani. Afară de acestea se declară pentru simbolul de credință din Nicea cu deosebire despre *ὁμοούσιος*. Hotărârile lor le făcură cunoscute în mai multe circulare sinodale. Ear' episcopii ariani adunați în Philippopolis aduseră anatema asupra mai multor episcopi catolici, între cari cei mai însemnați erau: Atanasie, Marcellus, Asclepas, papa Iuliu și Hosiu din Cordova. Hotărârile lor le făcură cunoscute prin o simplă circulară la care puseră datul din Sardica; o înșelăciune, care până pe timpul sfântului Augustin a dus pe mulți în rătăcire.

Ajutați de împăratul Constantin, Eusebianii începură a prigoni pe episcopii declarați nevinovați în Sardica, și se împotrivară reîntorcerei lor în scaunele lor episcopesci. În curând însă Constantin absta de la această, permițând lui Atanasie și celorlalți episcopi exilați reîntorcerea.

(Va urma).

Răspunzând la aceste telegrame de o magiu, regele Petru a trimis presidentului adunării naționale electorale, *Velimirovici*, următoarea telegramă de mulțămire:

„Adunarea națională mi-a angajat pentru totdeauna recunoștința mea. Voi fi în totdeauna primul reprezentant al libertății națiunii și cel mai credincios protector constituțional al drepturilor Adunării naționale.”

Totodată a ținut regele Petru să avizeze despre acest fapt pe împăratul și rege Francisc Iosif și pe țarul Nicolae.

Celui dintâiu, marelui rege al Sârbiei i-a telegrafat următoarele:

„Sire, mă grăbesc să aduc la cunoștința Majestății Văstre urcarea mea pe tronul Sârbiei. Chiămat prin votul unanim al Senatului și al Săupei voiesc să reiau tradițiunea părintescă și nădăjduiesc să aduc țării mele libertatea și fericirea. Cer respectuos Majestății Văstre de a vă pentru mine sentimentele de simpatie ce le-a avut pentru tatăl meu până la mărtea lui. Dacă ar binevoi să mi-le acorde, îndeplinirea nouelor mele datorințe îmi va deveni mai ușor, și am firma intențiune și încredințare de a le merita.”

Împăratul și rege Francisc Iosif a răspuns în modul următor:

„Majestății Sale regelui Petru, Geneva. Măgult de graba ce Majestatea Văstră a pus de a-mi împărtăși despre urcarea sa pe tronul Sârbiei, țin să o încredințez fără întârziere de înțruga mea simpatie și de urările ce fac pentru-ca domnia sa să fie lungă și fericită. Fie, ca această domnie să reușescă în nobila sa misiune, ce i revine de a da pacea și liniștea acestei nenorocite țeri, așa de crud încercată printr'o serie de turburări interioare și de a o ridica din starea de adincă decădere, în care de curând a fost precipitată în fața lumii civilizate printr'o crimă cinică și blăstemată întră toate. Consacrându-se acestei sarcini, Majestatea Văstră se poate bizui pe sprijinul meu și pe amicitia mea și să fie convins că nu voi ține în totdeauna din tot sufletul și nu mai puțin ca și Majestatea Văstră, de a menține și strânge legăturile de bună vecinătate, cari unesc de multă vreme țările noastre.”

La telegrama cam de cuprinsul de sus, trimisă țarului rusesc, acesta a răspuns astfel:

„Aflând că Senatul și Săupei V'au proclamat rege în unanimitate, țin de a exprima Majestății Văstre urările ce le fac pentru fericirea Majestății Văstre și prosperitatea patriei văstre. Dumnezeu să Vă vină în ajutoriu în tot ce veți îndreprinde pentru fericirea poporului Văstru.”

Regele Petru și-a ținut de datorință a adresa apoi poporului sârbesc o proclamațiune, de următorul cuprins:

„Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, am fost chiămat pe tronul strămoșilor mei. Declar că mă supun deciziunii națiunii de a mă urca astăzi pe tronul Sârbiei. Consider ca o primă datorință de a mulțami lui Dumnezeu pentru grația sa și de a exprima în același timp speranța, că puterile vor recunoște urcarea mea pe tron, făcută în mod legal. Acesta cu atât mai mult, cu cât sunt hotărât de a îndruma Sârbia spre o eră de liniște, de prosperitate. Imi iau îndatorire cătră poporul meu, că voi respecta drepturile tuturor, voi face totul cu putință pentru a fi un rege constituțional și pentru a păstra legile cari garantează buna stare a scumpului meu popor.”

De aceea invit prin acest prim manifest pe toți șefii bisericești, pe toți reprezentanții autorităților civile, pe toți șefii militari de a rămâne în funcțiunile lor și de a-și îndeplini datorințele ce le incumbă. Declar că dau uitării toate evenimentele cari în ultimii 40 de ani au putut să mă atingă personal, și cari s'au petrecut în împrejurări extraordinare. Fie-care sârb patriot va găsi sub domnia mea protecțiunea necesară pentru viața sa morală și materială, devisa dinastiei mele fiind totdeauna: „Pentru cruce și sfânta noastră libertate.”

Cu această deviză, care mă lăgă de armată și de biserică ortodoxă, mă urc pe tronul Sârbiei sub numele de: „Petru I, Regele Sârbiei.”

Rog pe Dumnezeu de a răspândi misericordia sa asupra poporului meu și trimit tuturor salutarea mea regală.”

Revistă esternă

Condamnarea ministrilor bulgari.

Din Sofia se scrie, că curtea de acolo a dat sentință de condamnare în vestitul proces al fostilor miniștri bulgari. Au fost condamnați Dr. *Radoslavoff*, pentru călcarea constituțiunii prin măsuri silnice, pentru ingerințe la alegeri, pentru oprirea meetingurilor și pentru alte crime politice, la opt luni închisoare și la pierderea drepturilor politice și cetățenești pentru totdeauna. La aceeași pedepsă au fost condamnați *Teodor Ivancioff* și *Dimitrie Tonceff*, pentru cunoscuta afacere a vagonelor de căi ferate. În sentință se hotărăște însă, ca să se ceară grație pentru toți acestia, de la adunarea națională. *Mihail Teneff* a fost achitat. Au fost de asemenea achitați toți cei acușati de crime nepolitice sau de crime, cari nu sunt prevăzute de legea responsabilității ministeriale. La cetirea sentinței erau de față numai *Tonceff* și *Radoslavoff*. Tot publicul asistent se compunea din 15 persoane.

Alegerile din Germania.

Alegerile parlamentare din Germania, făcute zilele trecute, au dat rezultate uimitoare. Socialistii s'au întărit în mod neașteptat de la ultimele alegeri. Din 351 rezultate ale alegerilor, cunoscute până acum, rezultă că au fost aleși: 72 din centru, 51 socialisti, 25 conservatori, 11 polonezi, 6 alsacieni, 5 naționali-liberali, 4 din partidul imperiului, 4 fără nici o coloră politică, 3 din federațiunea agricultorilor, 1 din partidul reformei, 1 danez. Sunt 168 *balotagii*. Iată câteva detalii primite din Berlin unde au fost aleși 5 socialisti, ear' pentru unul din ei va urma *balotagiu*: Socialistii au în total mai mult de cât trei milioane de voturi. *Herbert Bismarck* este în *balotagiu* cu un socialist. Partidele liberale perd multe scaune. Agrarii intrasigenți au fost de asemenea biruiți. Liberalii din stânga perd o treime din numărul scaunelor ce aveau până acum. Socialistii au câștigat 14 scaune și au pierdut două în localitățile unde lumea a fost surprinsă. Se crede că la *balotagiu* ei vor mai câștiga câteva scaune. După calculele făcute centrul și partidul național-liberal vor rămâne ca până acum. Antisemiții au avut mai puține voturi de cât ori-când. Socialistii jubilează pretutindeni de izbânda lor, mai cu seamă că au reușit în multe locuri și în Saxonia.

NOUTĂȚI

Concertul renaunții meseriașilor români, dat Sâmbătă seara în pavilionul din grădina Hermann, a succes cât se poate de bine. Atât corul, cât și declamatorii s'au achitat de rolurile lor spre mulțămire generală, căreia s'a și dat expresiune din partea publicului prin dese aclamațiuni și aplauze. Dintră cântările corale a plăcut mai mult „Sub crengi de soac”, compoziție de H. Kirchner pentru cor mixt, „De-am avut, de n'am avut”, compoziție de T. Popovici pentru cor de bărbați, și „Hei leliță din cel sat”, măsătră compoziție a lui G. Dima pentru cor mixt, care la insistentele cereri a trebuit să fie repetată. „Dumanele” de G. Coșbuc, declamată de doăra Elena Baciu, și „Ziua învierii”, de același, declamată de Dumitru Axente, au fost răsplătite cu generale aplauze. Drept recunoștință dl Axente a mai declamat, afară de program, o anecdotă de Speranță (Luna țiganului) și poezia „Numai una” a lui Coșbuc, provocând mult haz prin imitarea stării de beție a țiganului și a nedumeririi lui, ori de e lună ceea-ce vede, sau soare? Forța concertului a fost însă, fără îndoială, cei doi solisti: Ioan Stanciu, măsătru zugrav (tenor) și Nicolae Rusu (bariton), cari cu vocea lor sonoră și clară ar pută să fie membri de frunte chiar și în coruri cu exigențe mai înalte de cum e corul meseriașilor.

Nou avocat român. Dr. George Dubleş, din Romos (lângă Orăștie), a făcut cu bun succes cenzura de avocat înaintea comisiunii examinătoare din Budapesta.

De la „Reuniunea română de musică”. Mercuri, 11/24 Iunie a. c. la orele 6 p. m. probă de cântări la Musikverein.

Serată musicală. Directorul de musică H. Kirchner va aranja Sâmbătă la 27 Iunie a. c. cu elevele sale și elevii sei o *serată musicală*. — Detalii vor urma.

Fóia oficială a comitatului Sibiu. Sub nr. 5383 vicecomitele comitatului Sibiu face cunoscut, că la 2 Iulie st. n. a. c. va începe să apară fóia oficială a comitatului Sibiu, în limba maghiară și sub titlul „*Szeben-vármegye Hivatalos Lapja*”, publicând: dispozițiuni statutare de ale comitatului, decisiuni de interes public, ordinațiuni, îndrumări de caracter general ministeriale, ori de ale autorităților administrative, publicațiuni, hotărâri de însemnătate principială și alte publicațiuni de asemenea natură, cauze personale de caracter oficial, invitări, programe, concurse, anunțuri oficiale, curentări etc. — Abonamentul pentru semestrul II. al anului curent e fixat în sumă de 5 corone și e a se solvi la oficiul reg. de dare din Sibiu pe lângă comandă în scris, scutită de timbru. Comanda se poate face și pe cuponul asemnatei postale.

Post de notariu. Sub numărul 2230 adm. și cu termen până la 7 Iulie st. n. e publicat concurs la postul de notariu cercual în *Moldova-nouă* (Banat), dotat cu 1000 corone salariu, 480 cor. pașal pentru ținerea unui scriitoriu, 160 cor. pașal pentru lemne de foc, 120 cor. pașal de cancelarie, 120 cor. pașal de diurne, și cuartir liber. Cere-rile concursuale sunt a se trimite protopretorului Itj. Biró Béla în Moldova-nouă (Uj-Moldova).

Proprietariu uman. Conte Dionisiu *Wenckheim* are la Doboz (în Ungaria) un domeniu foarte mare, pe când țărănimea din jur nu are pământ aproape nimic. Imprejurarea acesta li s'a părut binevenită socialistilor întru a instiga țărănimea contra proprietariului, prostind-o cu învățătură șchiute despre nedreptatea proprietăților, având unii prea mult, ear' alții nimic, și înduplecând-o să meargă la contele și să pretindă se cinstiască țărănimei o parte din moșie. Judele comunal a fost însă mai cuminte de cât ômenii; li-a explicat că a pretinde așa ceva nu au drept, dar' pot să ceară pământ în arândă. A și mers apoi la contele o deputație condusă de judele și l-a rugat să le dea pământ în arândă, ori pe lucru în parte. Contele a răspuns deputăției, că are cunoștință de agitațiile ce le fac în comună socialistii, i-a explicat că ce 'i învață socialistii nu e bine și a declarat, că deore-ce deputația nu a mers la el să pretindă, ci să ceară, dă țăranilor 200 jugere de pământ în arândă, pe prețul pe care 'i vor hibzui ei înșiși că s'ar cuveni să 'i plătiască. Totodată a făcut o fundațiune de 12,000 corone pentru ajuto-rarea lucrătorilor ajunși la neputință de lucru.

Esplosie -- cu 14 morți. În fabrica de lyddit a arsenalului din Woolrich (lângă Londra) s'a întâmplat Joi o esplosie, pe urma căreia 14 lucrători și-au pierdut viața, ear' circa 20 au fost răniți grav. (Lydditul e o materie esplosivă mai teribilă de cât dinamitul.)

† Elena Popoviciu-Barcianu născ. Juga de Băcia. Dăm din viață decedatei matrone române următoarele date: A vădut lumina zilei în anul 1834 în Brașov. Tatăl ei, George Juga de Băcia, era mare comerciant în Brașov, ale cărui afaceri se estindeau de la Lipsca (Germania) până la Constantino-pol. A fost unul dintre puținii Români cărui a fost permis de către gremiul neguțătoresc săses din Brașov să se stabilească în „Brașov cetate”. El descindea, după cum îi spune numele, din o familie nobilă din comitatul Hunedórei (de la Băcia, ung. Băcsi, comună care poartă și astăzi acel nume). Mama defunctei a descins dintr-o familie veche bo-răscă din România, care a primit pentru vremurile ei o educație și instrucție distinsă în claustrul Ursulinelor din Sibiu. Ambii părinți prin cultura lor au dat o deosebită grijă și educațiune fiilor și fiicelor lor. Sentimentul național românesc și cel religios a fost cu deosebire cultivat în sinul familiei lor. Pe lângă acestea ficia lor a mai primit și totă instrucțiunea posibilă de dat unei fete pe vremurile acelea în Brașov, așa în cât întră contemporanele ei a trecut de una dintre cele mai culte. Mult a contribuit la acesta și contactul cu mulți bărbați distinși, înalți dem-nitari, cari cercetau casa părintescă, întră cari se pot număra și refugiații politici din România, cărora casa lui G. Juga totdeauna a fost deschisă precum 'i-a fost deschisă totdeauna pentru instituțiuni naționale și culturale punga, de care s'a făcut părtaş în prima linie gimnasiul român din Brașov.

În etate de abia 17 ani, în 1851, cedând unui sentiment de simpatie față de Servian P. Barcian, pe atunci modest funcționar de stat în Brașov, se mărită. Nu a avut nimica a regreta nici unul, nici altul. Servian P. Barcian a ajuns cu timpul jude la tabla regescă. Cea mai completă armonie în cursul vieții conjugale a domnit până la mórtea acestuia. A fost o mamă model, bună pentru toți copiii deopotrivă. Și erau 7, din cari astăzi mai trăiesc 4. Nu a uitat până la mórte să se intereseze de afacerile obștei românești, și mai ales de biserică.

Dr. Milos Stefanovici, avocat în Pöjn, cunoscutul naționalist slovac, a fost ales director al institutului de bani „*Tatra*” din T.-St.-Mărtin.

Cei cari se îngrășă prostind pe alții. Agitatorii socialisti pëtrund cu propaganda lor printră sārăcime mai ales instigând-o contra bogășilor. Firește, că pun în prospect biete sārăcimi sarea cu marea, ear' acesta le dă creșmēt și le urmăză orbește, fără să bage de sēmă că tot ce le spun ei sunt utopii, frase late și umflate, din cari nici-când nu va rēsări vr'un bine pentru ea. În timpul din urmă s'au lāsāt prinși în capcana socialistă și câțiva români rētații. Pentru orientarea acestora spunem aci — pe basa mărturisirii ce înșiși „conducătorii” socialistilor o fac în fóia lor „*Népszava*” — că începēnd de la 15 Martie a. c. au încassat de la biata sārăcime 11,493 corone 13 fileri pe gazete de ale lor, 6103 corone 83 fileri pe cărți și 8572 corone 95 fileri „din agitații”. De tot deci 26,169 corone 91 fileri în trei luni. Și ce cred ôre românașii nostri „socialisti”, în a cui pungă rămân acești bani? Cine trāește din ei beerește, în timp ce bieții „aderenți” își trag dór' și de la gură, ca să-și potă plăti cuotisatiunile în cassa partidului?

Plóie de 59 ciasuri. Se serie din Londra, că la începutul sēp. emānii trecute a plouat necontent 59 ciasuri, ear' timp senin, de la 9 până la 15 Iunie abia a fost pe durată de 6 ciasuri.

Ucise de fulger. Marți fiind tempestate grea în comuna Lajósfalva, o femeie văduvă împreună cu fiică-sa și cu un copilăș al ei a fost suprinsă de tempestate afară la câmp, din fața căreia s'au adăpostit sub car. Scurt timp după aceea un trāsnet puternic a lovit în car, omorēnd pe mama și pe fata mare. Copilașul a scăpat numai cu spaima.

Osândă — pentru maltratarea copilului. Înainte cu doi ani soția lui Mihail Nakmann, lucrătoriu în Budapesta, desertase de la bărbat, dându-se la traia ilegală cu un a nume Francisc Stercz și ducēnd cu sine și pe o fetiță a ei, în etate de zece ani, avută cu bărbatul legitim. De atunci viața copilei a fost numai chin; atât mamă-sa cât și ibovnicul mamei sale, o băteau și maltratau în fel și chip, ear' în timpul din urmă odată au spānzurat-o formal. Au băgat de sēmă însă vecinii și au scăpat-o de mórte, ear' contra bestialilor soți au făcut arătare. Ambii au fost arestați și dați în judecată. Petractarea cauzei a fost Marți, fiind osândiți: Stercz la 4 luni închisóre, femeia la 5 luni închisóre, și fie-care la amendă de câte 40 corone. Copila a fost așezată într-o casă de orfani.

Catastrofă mare la Azov. Vaporul „*Mosca*” în una din zilele săptămānii trecute sosind în portul *Azov* (Rusia) și comandantul portului nepermițēndu-i să debarcheze la debarcaderul cel nou, a mers și a ancorat la debarcaderul vechi, construit din pontóne. Când călătorii au dat să iese la mal s'a rupt sub ei podul, prăbușindu-se în valuri cu preste două sute de ômeni. Matrozii vaporului au aruncat nenorociților brāne de salvare, dar' fôrte puținii aa putut fi scăpați de mórte.

Avis

La încheierea anului școlar curent, adecă în 17/30 Iunie n. de la seminarul archidieceșan „*Andreian*”, se pot procura paiele folosite în strājacele elevilor, total 235 strājace.

Ofertele în scris se se presinte economului seminarial până la 14/27 Iunie a. c. Eventuale informațiuni se pot primí tot de la econom, ori de la direcțiunea seminarială.

FELIURIMI

Cum cetesc alte națiuni? Un ziaru rusesc publică un conspect despre câte exemplare au fost vindute până acum din scrierile roman-cierului *Leo Tolstoj*. Conspectul e compus pe basa datelor primite de la librării cari se ocupă c vinderea scrierilor lui Tolstoj, și arată că în original, în limba rusescă, au fost vindute zece milióne de exemplare, ear' afară de Rusia, în traducere, au trecut cel puțin trei-zeci milióne. După Tolstoj cel mai cetit scri-toriu rus e Anton *Cehov*, pe când *Gorkij* urmăză numai la al treilea loc. *Cehov* se pregătise pentru cariera medicală, dar' nu și-a eserciat meseria, ci s'a făcut scriitoriu. Acum în urmă s'a făcut și gazetariu, primind a fi redactor al revistei „*Ruskaja Mys*”,

Examen greu! În *Saratov* (Rusia) s'a întâmplat nu de mult, că doi ômeni cărunți, îmbētrāniți în oficiul lor, stāteau în fața unei comisii examinătore, spre a dovedi că sunt „qualificați” pentru postul lor. Era un șef de birou de mundatură și un contabil. Comisiunea a luat mai întâiu la întrebări pe șeful de grefieri (cancelist), dar' examinatorul, greșind adresa, i-a căutat dintr'un manual de aritmetică întrebări, dar' fără să i-le pună și dādea părerea: „*Aci aflu o problemă, dar' sigur, că dta nu știi s'o deslegi; iată aici alta, dar' știu că nici pe asta nu o poți deslega; aici a treia, pe care însă nici eu nu o pricep*”. Destul. Și examenul e terminat, fără să fi rostit barem un cuvēt „candidat”. Urmând examinarea contabilului, acesta a căpēt întrebare din geografie. Examinatoru frunzārește câteva minute în un manual de geografie, apoi întrebă:

— Spune-mi, rogu-te, unde se află *Madagascarul* (o insulă)?

— Nu știu, — răspunde întrebătu.

— Nu face nimic, nu e lucru important; de altcum *nici eu nu știu*, — replică examinatorul.

Și prin acesta examenul e terminat, firește, cu rezultatul, că examinații nu au cunoștințele necesare pentru îndeplinirea oficiului lor. Dar' ce e mai comic în întrēgă acesta comedie de examen e, că ambii bētrāni s'au reñtors în birourile lor și și-au continuat lucrul, fără să fi luat cineva în sēmă rezultatul examenului „de qualificațiune”.

Cărți și reviste.

„**Convorbiri literare**”, fascicolul 6 (dto 1 Iunie st. v.), au apărut cu următorul cuprins: Vlad-Vodă Călugērul (mongrafie istorică), de Al. Lăpēdat; Actul de desființarea breslelor, de Robin; Corespondența din tineretă a lui M. Cogălnicean (încheere); O recitificare literară (privitoare la o aserție a lui I. Chendi făcută asupra lui Eminescu în prefața ediției *Minerva* a operelor lui Eminescu), de Titu Maiorescu; apoi poesii (originale și traduceri) de: A. Naum, Iasius Secundus, St. C. Iosif et D. Angel, și C. Vergolici, două romane (continuări din fascicolii anteriori): „*Lordul cel mititel*” (trad. din englezește) și „*Din Rucăr*”, recensiuini: a lui St. Orășanu asupra lucrării lui I. Bogdan „*Documente și Regeste privitoare la relațiile țerii românești cu Brașovul și Ungaria în secl. XV. și XVI.*”, și a lui I. A. Radulescu-Pogoneanu și A. Naum asupra traducerii în franțozește a câtorva pasteluri de ale lui Alexandri, făcută de George Bengescu (traducere lăudată călduros din partea recensēșilor), și în fine: notițe bibliografice.

„*Conv. literare*” apar în *București* în fascicoli lunari și costă 15 corone pe an. Editura librăriei Socecu et Co. Director: profesorul de universitate Ioan Bogdan.

Deschidem nou abonament la ziarul nostru, pe jumătatea a doua de an, cu prețurile indicate în fruntea foii. Rugăm tot-odată pe vechii nostri abonați să recomāde spre abonare fóia noastră în cercurile cunoștințelor lor. Abonații în întârziere cu solvirea abonamentului pentru trecut, sunt rugați a-l achita cu grăbire.

Administrațiunea.

Posta ultimă.

Din Sērbia.

Regele Petru a plecat astăzi din Geneva, spre Belgrad, pentru a lua în stăpānire tronul sērbesc. Mercuri la orele zece își va face întrarea în capitala țerii sale. Il va întâmpina Metropolitul țerii, cu întregul episcopat, membrii guvernului provisoriu, membrii adunării naționale, corpul oficeresc, judecătoria curții de cassatie, și — întreg poporul. A făcut mare senzație faptul, că Anglia a sistat legăturile diplomatice cu Sērbia și pe reprezentantul seu din Belgrad l'a rechiāmat a casă. A și plecat astăzi din Belgrad la Londra.

Din public.*)

Un cuvēt,

cătră clericii seminariului „*Andreian*” absolvenți în 1893.

Doriți colegi! În zilele viitoare se împlinesc 10 ani de când, primind unul fie-care dintrē noi mult doritul „*Absolutoriu*” ni-am luat un dulce rēmas bun cu căldurōse îmbrățișări, pentru a ne împrāstia ca harnici și zeloși muncitori în agrul Domnului, ca cu timp rōde bune să agonisim.

Ce sentimentală a fost despărțirea noastră de la „*exitus*”, vē aduceți aminte? Mai ales de „*acel seminariu*”, de acelea ziduri mute, pe cari de atâtea-ori le-am tratat aspru, ba mașter.

Seminariu, seminaru, cât de mașter am tractat cu tine, de câte-ori nu-ți rostiam cu sarcasm numele, și totuși acum eară noi suntem cari am mai vrea să-ți fim locuitorii, ôspeții tēi. Mi-se pare că acum mă vād, cum m'am reñtors de trei-ori îndērēt — la despărțire — să-mi mai vād museul, masa cu pultul ei încărcat cu diferite „*mirosuri*”, apoi curtea cu tōte ale ei.... Mē vād tiner, de 21 de ani, vesel, plin de nădejdi... ilusii...

Ne-am strîns atunci cald braț la braț, cu toții emoționați am rostit „*la revedere în 16 Iunie v. 1903*”.

Și, iată, dragi colegi, anii cei zece sunt trecuți, numai câteva zile ne despart de acest termin de toți dorit.

Am și sigilat acesta promisiune, știți bine, cu un obligāmēt moral încă în scris, care în sfēșit nu are altă însemnătate — literă mórta fiind — de cât un „*memento*”. Sē ne revedem deci în *Sibiu* cu toții în ziua de 16 Iunie v. a. c., sē ni-o facem zi dulce, re-împrospētându-ne zilele împreună petrecute, sē renoim dragostea vechiă de coleg, sē premenim cel mai jingăș sentiment al iubirei și al prieteniei. E chestie de bărbăție și vrednicie, a te ști tînē de acest obligāmēt.

Am tînut potrivit lucru să vē atrag atențiunea și de aici, simplu pentru a tînē minte!

Rog pe fie-care să vină înarmat și bine pregătit, pentru „*festiva*” noastră, să fie în stare a ne espune lucrurile făcute în viața publică, momentele mai însemnate din cei zece ani trecuți.

În fine invitām cu tōtă dragostea și pe vechii amici și cunoscuți aflători mai în apropiere, la Sibiu, pe ziua numită, pentru a participa la dulcea noastră revedere. Programa se va stabili atunci.

Deci, la revedere! Măgina, 6 Iunie v. 1903. Al vostru dornic coleg: *Candiu Suciu*, parohul Măginei.

Dare de sēmă și mulțămītă publică.

Cu ocașiunea aranjării producțiunei teatrale-declamatorice cu elevii școlei gr. or. din Vaidasig, împreună cu petrecere în sēra de Sf. George a. c., s'au făcut următoarele suprasolviri: dl Vasilie Gan, prot. 4 cor., dl Simion Stoica, med. 5 cor. și vre'o 23 de cărți pentru biblioteca școlară din loc, dl Tanase Hopărtean, paroch 2 cor. 40 fil., dl Ioan Hopărtean, paroch 4 cor. 40 fil., dl Vincențiu Nemes, paroch gr. cat. 1 cor., dl Ioan Oniga, paroch 20 fil., dl Andreiu Muntean, inv. 2 cor., dl Vasilie Hopărtean, not. 1 cor., dl Nicolau Fodorean, inv. 1 cor., dl Ioan Moldovan, inv. 20 fil., dl Macaveiu Cutean, inv. 40 fil., dl Vasilie Iuoniciu, inv. 20 fil., dl Vasilie Butura, inv. 20 fil., dl Vasilie Miclea, inv. 20 fil., dl Ioan Tanase, inv. 60 fil., dl Ioachim Groze, inv. 20 fil., dl Ioan Bucur inv. 20 fil., dl Teodor Nicóră, inv. 20 fil., dl Samson Oniga, inv. 1 cor. 60 fil., dl Teodor Oniga, jude, 40 fil., dl Ananie Urcan, jude, 1 cor. 40 fil.

Suma suprasolvirilor 27 cor. 80 fil, Primescă binevoitorii suprasolvitori mulțămitele nōstre și pe acesta cale.

Preste tot au intrat cor. 83, achitându-se spesele avute a rēmus venit curat 30 cor. 79 fil. S'au procurat pe ei cărți pentru biblioteca școlară din loc.

Vaidasig, la 21 Maiu 1903.

Grigorie Pop
paroch.

Pavel Stanciu
învēțătoriu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta *Redacția* nu primește răspunderea.

Nr. 643/903

[100] 1—1

Publicațiune.

Comuna bisericească Renghet dă în întreprindere prin licitațiune minuendă continuarea lucrărilor la zidirea bisericii întreruptă la anul 1885 din lipsa de mijloce.

Prețul de strigare conform planului și preliminarului de spese aprobat de Veneratul Consistoriu este 3023 corone. Pertractarea se va ține în comuna Renghet Duminecă în 15/28 Iunie la 3 ore p. m.

Vadiul e a se depune în bani gata sau în hârtii de valoare scrise pe numele licitantului în sumă de 302 cor. 30 fil. Comitetul își rezervă dreptul a încheia contract cu cel mai solid dintr-o ofertă.

Orăștie, 1/14 Iunie 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial:

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 250/1903

[92] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Lancrēm**, două posturi, cu salariu de câte 600 cor. și rețut de cuartir și grădină de câte 60 cor.

2. **Daia**, două posturi, unul cu salariu de 200 cor. din repartitie și 400 cor. întregire de la stat, și al doilea cu salariu de 600 cor. din repartitie. Cuartir și câte un stâncin de lemne.

3. **Răhau**, cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină sau rețut 50 cor.; pentru înființarea și conducerea corului 40 cor.

4. **Cacova**, cu salariu de 400 cor. din repartitie și 200 cor. întregire de la stat, cuartir și grădină.

5. **Laz**, cu salariu de 600 cor. și rețut de cuartir și grădină 40 cor.

6. **Capalna**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

7. **Șugag**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

8. **Petrifalēn**, cu salariu de 400 cor. din repartitie și 200 cor. întregire de la stat, cuartir în școală și lemne de foc.

9. **Sebeșel**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

10. **Răchita**, două posturi, fie-care cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

11. **Pianul-de-sus**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

12. **Pianul-de-jos**, cu 600 cor. salariu, 50 cor. rețut de cuartir și grădină și 1 stâncin de lemne.

13. **Vingard**, cu 600 cor. salariu, 50 cor. rețut de cuartir și grădină.

14. **Deal**, cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină.

Quincenalele se compută de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în respectiva comună.

Cei cari vor fi instituiți la posturile acestora sunt datori să cânte Dumineca și sârbătore cu copii în biserică și la însărcinarea comitetului parochial a cultiva grădina de pomărit.

Concurenții au să și așternă cererile instruite conform normelor din vigore, în termenul prefapt, subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore poporului în biserică spre ași arăta desteritatea în cântări.

In conțelegere cu comitetele parochiale.

Sebeș, 1/14 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiteral:

Sergiu Medean
protopresbiter.

„MIELUL”, cassă de împrumut și păstrare, Poiana.

Nr. 239 1903.

[89] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea unui post de practicant la „Mielul”, cassă de împrumut și păstrare în Poiana-Sibiului, se scrie prin această concurs cu termenul de 15 Iulie n. c.

Salariul anual este de cor. 720.

Refectanții au să documenteze absolvarea unei școle comerciale.

La acest post pot compete și abiturienții anului acestuia.

Poiana, la 9 Iunie 1903.

Direcțiunea.

Nr. 304 1903.

[94] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de protopresbiter în tractul protopresbiter al Treiscaunelor, devenit vacant prin încetarea din viață a protopresbiterului *Dimitrie Coltofean*, pe baza ordinului consistorial dto 24 April a. c. nr. 4680. pres. se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele din parochia Brețcu fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

2. Dotațiunea protopresbiterală stabilită prin concludul sinodului arhidiececan din 21 April 1900 sub nr. protocol. 116 în sumă de 1000 cor., din cari 600 cor. se solvesc din fondul general administrativ al arhidiecesei, ear' 400 cor. de la parochiile din tract.

3. Taxele pentru visitațiunea canonică odată pe an, accidenții, esmisiuni și asistări la examene.

Refectanții cu calificațiunea normată prin §. 53 al Statut. organic și concludul congresual din 1888 nr. prot. 111 au ași înainta cererile lor de concurs instruite conform normelor în vigore la Veneratul Consistoriu arhidiececan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbiter al tractului Treiscaune, ținută la 28 Maiu 1903.

Const. Dimian

adm. prot.

George Hamsea

not. com.

Nr. 329 1903.

[98] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în următoarele comune din protopresbiteratul Solnocului se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Rogoz**, cu salariu de 600 cor., dintră cari 400 cor. se capătă de la stat, ear' 200 cor. de la popor.

2. **Peteritea**, cu salariu de 600 cor., dintră cari 500 cor. se capătă de la stat, ear' 100 cor. de la popor.

3. **Cupșeni**, cu salariu de 600 cor., dintră cari se speră că 300 cor. se vor capătă de la stat, ear' 300 cor. se capătă de la popor, și la toate acestea posturi cuartir în edificiile școlilor ori rețut pentru cuartir și lemne de foc.

Refectanții la aceste posturi au să țină strană în Dumineci la s. liturgie cu școlarii.

Cererile instruite conform normelor în vigore au să fie înaintate subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiter gr. or. al Solnocului în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Cupșeni, în 1 Iunie 1903.

S. Cupșa
protopresbiter.

Nr. 420/1903

[83] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în următoarele comune din protopresbiteratul Mercurei se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”:

1. **Apoldul-mic**, două posturi, cu salariu de câte 600 cor. din repartitie de la popor, cuartir în edificiul școlar, ori rețut pentru cuartir, lemne și grădină, preste tot 60 cor.

2. **Cinadie**, un post cu salariu de 400 cor., din repartitie, și usufructul unui pământ de 7 jug. 334 stângini □, (Ordinul consist. dto 20 Decembre 1901, nr. 12078 șc.), și cuartir liber în edificiul școlar.

3. **Rod**, un post, cu salariu de 600 cor. din fondul parochial, rețut de cuartir 60 cor. și pentru grădină 40 cor. — Competenții cu cunoștințe musicale, capabili de a înființa cor, vor fi preferiți și deosebit remunerați.

Refectanții la aceste posturi au să țină strană în Dumineci și sârbători la utrenie, și la s. liturgie să cânte cu școlarii.

Cererile instruite conform normelor în vigore au să fie înaintate subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tractului Mercurea, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Mercurea, 20 Maiu 1903.

Avram S. Pecurariu
adm. prot.

3561—1903 szám polg.

[91] 3—3

Hirdetmény.

Aloírott mint a Nagyszebeni kir. törvénszéknek folyó évi május hó 22-én 3056. szám alatt kelt végzéssel kiküldött eljáró bíró, az 1893. évi január hó 3-án 356. S. M. szám alatt kiadott utasítás 61 §-sa alapján ezennel közlé teszem, hogy Rűsz község, egész határára kiterjedő tagosítás iránti ügyében az előmunkálatok megkezdése jelesen.

1. Az érdekelt felek képviselőténak rendezése.

2. A működő mérnök megválasztása.

3. A költség előirányzat elkészítése iránt tárgyalási határanap 1903. évi július hó 4-ik napját délelőtt 9 órakor a Rűsz községi íródában kitűzőm, melyre mindazok, a kik a tagosítás tárgya iránt tulajdoni czimén érdekeltek — azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Együttal azon birtok rendezési mérnök, a kik a működő mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak felhivatnak a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a kitűzött határanapig alolirtoz, vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

A tárgyalásra a kultur mérnöki hivatal képviselője a 404—1903. számú átirat kapczau meghivatik.

Megemlítetük, hogy Rűsz község határa 4572 holdnyi területet — mint egy 9200 részletet foglal magában — melyből 1200—1400 holdnyi terület erdő és legelő.

Kelt Nagyszebenben a kir. törvénszék mint tagosítás bíróságnak — eljáró bírájától — 1903. évi június hó 10. napján.

Mihály
kir. törvénszéki bíró.

De la **Librăria arhidiececană** se pōte procura **Colecțiune de cântece și cântări bisericești pentru școlile populare** de N. Stoicovici. Partea I. Cântece și cântări bisericești într'o voce, pentru anii: I, II și III de școală. Prețul broș. 50 fil. plus 5 fil. porto postal.

Nr. 249 1903.

[93] 3—3

Concurs

Pentru întregirea alor trei posturi învățătoresci de la școla elementară din Sebeșul-săsesc, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salariu fundamental de 600 cor., ear' după serviciu de 3 ani la această școală 800 cor.

2. Rețut de cuartir și grădină 200 cor.

3. Quincenalele legale, cari se compută de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt la această școală.

Cei cari vor fi instituiți la posturile acestea sunt datori să cânte Dumineca și sârbătore cu copii în biserică, ear' cel designat de comitetul parochial să cultive grădina școlară gratuit.

Concurenții au să și așternă cererile instruite conform normelor din vigore în termenul prefapt subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore poporului în biserică spre ași arăta desteritatea în cântări.

Sebeș, 1/14 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiteral:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	Corone 30.—
	negravate	18.—
Cădelnițe	de fer nickelate	12.—
Lingurițe	de alamă galbenă	10.—
Disc	pentru cuminecătura, suflate cu aur	4.40
Steuă	pentru agneți, suflată cu aur	7.20
Copie (cuțit)	pentru agneți, suflată cu aur	5.60
	cu aur	4.40

Se află de vândare la

Librăria și Tipografia arhidiececană.

Important pentru fie-care om!

Desfacere totală cu prețul cel mai efin, numai cu fl. 2-95 o garnitură admirabilă din 14 bucați prețioase, juvaericele etc.

Important
pentru
fie-care om!

- 1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel, marca „System Roskopf Patent”, cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.
1 Lanț elegant panțat, suflat sau nickelat împreună cu acățator sistem parisian.
1 ac de cravată aurit cu imitație de briliante.
1 păreche nasturi pentru manșete auriti marca „Garantie”.
1 garnitură nasturi (botoni) auriti pentru gulere și pepturi, constând din 5 bucați.
2 inele de aur cu petra elegantă.
1 oglindă de busunar în cutie.

Acestea 14 prețioase și admirabile obiecte împreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17 (Oesterr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva precursat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaericele, se trimit gratis și franco. [61] 9—10

Agenți se caută.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bole

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuitura de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bole cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Espeditie din centru și locul de vândare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,**V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.**